

ЗЛОЧИН У ЗАВАИТУ – ОПШТИНА ФОЧА

13.09.1992. ГОДИНЕ

ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ И ЕТНИЧКИ САСТАВ СТАНОВНИШТВА ФОЧЕ

Општина Фоча се налази у југоисточном дјелу Босне и Херцеговине. Граничи се са Републиком Србијом те општинама: Гацко, Калиновик, Трново, Пале, Горажде и Чајниче¹. Према попису становништва 1991. године површина општине износила је 1.303,98 km². Општина је била састављена од 23 мјесне заједнице: Алаџа, Брод, Брод на Дрини, Центар, Челебићи, Челиково Поље, Чоходак Махала, Доње Поље, Драгочава, Годијено, Горње Поље, Јабука, Јелеч, Јошаница, Козја Лука, Кратине, Мештревац, Миљевина, Попов Мост, Слатина, Устиколина, Викоч и Заваит. У овим мјесним заједницама су се налазила следећа насељена мјеста: Анђелије, Бастаси, Бавчићи, Белени, Бешлићи, Биоково, Биротићи, Богавићи, Борје, Боровинићи, Брајићи, Брајковићи, Брод, Брусна, Будањ,



Географски положај општине Фоча
1991. године.

Бујаковина, Бунчићи, Бунови, Церова Раван, Црнетићи, Цвилин, Челебићи, Челиково Поље, Ђурево, Даничићи, Деролово, Доње Жешће, Драче, Драгочава, Драгојевићи, Драгомилићи, Ђеђево, Фалиши, Филипковићи, Фоча, Глушца, Годијено, Гостичај, Говза, Градац, Грандићи, Грдијевићи, Хум, Хусеиновићи, Игоче, Избишно, Јабука, Јасеново, Јечмишта, Јелеч, Јошаница, Колаковићи, Колун, Косман, Козаревина, Козја Лука, Кратине, Крна Јела, Крушево, Кундуци, Куново, Кута, Локве, Љубина, Марevo, Мазлина, Мазоче, Мештревац, Миљевина, Мирјановићи, Мјешаји, Мрављача, Њухе, Орахово, Папратно, Патковина, Паунци, Петојевићи, Подградје, Пољице, Попов Мост, Потпеће, Превила, Преврач, Приједјел, Присоје, Пуриши, Рачићи, Радојевићи, Ријека, Родијел, Слатина, Славичићи, Сорлаци, Стојковићи, Сусјешно, Шкобаљи, Штовић, Шуљци, Течићи, Тјентиште, Тодјевац, Тохољи, Трбушће, Тртошево, Тврдаци, Устиколина, Веленићи, Викоч, Витине, Војновићи, Врањевићи, Врбница, Вучево, Вукушићи, Забор, Закмур, Заваит, Зебина Шума, Зубовићи и Жељево.



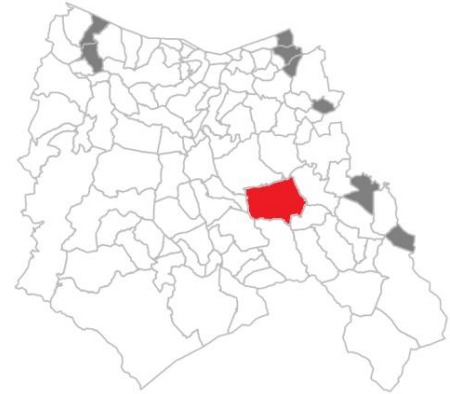
Резултати пописа становништва
1991. године.

Према резултатима пописа из 1991. године у Фочи је живјело 40.513 становника, националну структуру су чинили: Срби 18.315 (45,2%), Хрвати 94 (0,2%), муслимани 20.790 (51,3%), Југословени 463 (1,1%) и остали 851 (2,1%). Срби су чинили већину у 47 насеља,

¹ Подаци се односе на предратну општина Фоча, с обзиром на то да је ова општина након рата подијељена на два дијела, од којих је један припао Републици Српској, а други Федерацији БиХ.

муслимани у 73 и остали у једном насељу.²

Према резултатима пописа из 2013. године на подручју које покрива некадашња општина Фоча (а која се данас односи на општину Фоча у Републици Српској и истоимену општину у Федерацији БиХ) живи укупно 20.221 становник, националну структуру чине: Срби 16.884 (83,5%), Хрвати 55 (0,3%), Бошњаци 3.032 (15%), остали и непознато 250 (1,2%). Срби чине већину у 65 насеља, Бошњаци у 48 и осам насеља су ненасељена.³



Географски положај Заваита у оквиру општине Фоча (РС) данас.

Заваит је мјесто које се данас налази у општини Фоча која припада Републици Српској. Укупна површина насеља износи 21,70 km². Према попису становништва из 1991. године у Заваиту је живјело 355 становника, а националну структуру становника су чинили: Срби 353 и двоје осталих. Према резултатима пописа становништва из 2013. године, у Заваиту живи 111 становника и сви су српске националности.⁴

ОПИС ДОГАЂАЈА

Поред борби са припадницима Војске Републике Српске припадници тзв. Армије БиХ неријетко су продирали у дубину српске територије изводећи разне диверзије или терористичке нападе. У тим подухватима нису биране мете, тако је дуж цијелог Подриња, 1992. године, почињено мноштво злочина над српским цивилима. Убачене диверзантско-терористичке групе тзв. Армије БиХ су имале за циљ да својим акцијама у дубини српске територије унесу панику међу припадницима Војске Републике Српске, али и цивилним становништвом. Да би покушали спријечити веће ангажовање српских јединица, а нарочито артиљеријских одреда, неријетко су постављане противтенковске мине на путним комуникацијама које су им, у том тренутку, биле важне. С друге стране, те мине су постављане и у дубини српске територије управо из разлога да би се створио осјећај несигурности и да би се, на одређени начин, послала порука како је сваки дио територије једнако доступан и да не постоји апсолутно заштићени предјели.

Једна таква диверзија изведена је на регионалном путу Фоча – Заваит – Челебићи, 13. септембра 1992. године.

Поменути регионални пут је био врло прометан, јер је повезивао комплетан југоисточни дио општине Фоча са градом Фоча. Дневно је тим путем пролазило на десетине возила у оба смјера, као и возила ВРС. Међутим, један такав пролазак биће кобан за породицу Секуловић из Фоче.

² Доступно на: <http://www.statistika.ba/>, посјеђено 08.06.2021. године.

³ Исто.

⁴ Исто.

Према наводима из Кривичне пријаве СЈБ Фоча, возило којим је управљао Ранко Секуловић је на путу Фоча – Заваит, у мјесту званом Бакић, нагазило на противтенковску мину и приликом експлозије исте погинула су четири лица, односно цијела породица Секуловић, док је тешко рањен Момчило Стевановић. Противтенковска мина је вјешто камуфлирана, тако што је искоришћено оштећење на асфалтном путу и мина је постављена на мјесту гдје је испуцао асфалт, а затим преко ње стављени дијелови истог.⁵

Ранко Секуловић, родом из Заваита, је у критично вријеме кренуо из Фоче са породицом и пријатељем Момчилом Стевановићем, у Заваит, да би породицу склонио на сигурно, јер је Фоча била под константним нападима припадника тзв. Армије БиХ из правца Горажда.

Преживјели свједок, Момчило Стевановић, који је задобио тешке тјелесне повреде у виду отвореног лома лијеве наткољенице и повреде ока, је укратко описао сам догађај: „Дана 13. септембра 1992. године, кренуо сам са Ранком Секуловићем кући, у Заваит. Нашли смо се у раним јутарњим часовима и кренули његовим теретним возилом негдје око седам часова. Са њим је била његова породица, жена и двоје малољетне дјеце. На дијелу пута Фоча – Заваит у близини мјеста званог Бакић, док смо се кретали поменутиим путем зачуо сам страховиту експлозију и кад сам се освијестио извукао сам се и разваљеног возила. Стао сам на ноге а након тога сам пао јер сам осјетио страховиту бол у ногама.“⁶

У тренутку погибије, Предраг Секуловић је имао седам, а његова сестра Данка свега двије године.



С лијева на десно: Фотографија Ранка Секуловића; Ранково тијело након погибије

⁵ Кривична пријава, СЈБ Фоча, број: 14-3/02-230-255/92, од 08.10.1992. године

⁶ Службена забиљешка, СЈБ Фоча, број: 14-3/02-230, од 13.09.1992. године.



С лијева на десно: Фотографија Раденке Секуловић; Раденкино тијело након погибије



С лијева на десно: Фотографија Предрага Секуловића; Предрагово тијело након погибије



С лијева на десно: Фотографија Данке Секуловић; Данкино тијело након погибије

ЖРТВЕ

Према подацима Републичког центра за истраживање рата, ратних злочина и тражење несталих лица, приликом напада на регионалном путу Фоча – Завит – Челебићи, у мјесту Бакић, 13. септембар 1992. године, смртно је страдало четири лица српске националности.

Табела Смртно страдали српски цивили у селу Завит, 13. септембра 1992. године.

РБ	ID ⁷	Презиме	Име оца	Име	Година рођења	Датум страдања	Напомена
1.	20500	Секуловић	Ранко	Данка	1990.	13.09.1992.	
2.	856	Секуловић	Ранко	Предраг	1986.	13.09.1992.	
3.	851	Секуловић	Богдан	Раденка	1961.	13.09.1992.	
4.	846	Секуловић	Томо	Ранко	1962.	13.09.1992.	

Према подацима Републичког центра за истраживање рата, ратних злочина и тражење несталих лица, приликом експлозије возила које је нагазило на мину у селу Завит, 13. септембра 1992. године, рањен је Стевановић (Бранко) Момчило, ID: 48766, рођен 1958. године.

НЕПРИЈАТЕЉСКЕ ВОЈНЕ ФОРМАЦИЈЕ КОЈЕ СУ УЧЕСТВОВАЛЕ У НАПАДУ

Четворочлана породица је погинула тако што је возило којим су се возили нагазило на мину која је била постављена на цести. Претпоставка је да је мина постављена од стране муслимана тзв. Армије БиХ јер је била професионално постављена и није се могла примјетити усљед бројних пукотина које су се налазиле на том дијелу саобраћајнице.

ПРАВОСУДНИ ПРОЦЕСИ

Иако је МУП Републике Српске поднио кривичну пријаву до данас за овај злочин нико није одговарао, како пред Судом БиХ, тако ни пред ентитетским судовима.

⁷ ID представља број под којим се жртва налази у електронској бази Републичког центра за истраживање рата, ратних злочина и тражење несталих лица.